

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/wydawnictwo/czasopisma/popularnonaukowe-1/biuletyn-ipn/242614,Biuletyn-IPN-2026-nr-6-August-Hlond-prymas-trzech-epok.html>
27.05.2026, 15:15

Biuletyn IPN 2026, nr 6 - August Hlond - prymas trzech epok

[Czasopisma](#)

Autor:

Ruman Jan M.

Rok wydania:

2026

Opis

Sto lat temu, 24 czerwca 1926 r., papież Pius XI ogłosił nominację bp. Augusta Hlonda na arcybiskupa gnieźnieńskiego i poznańskiego oraz prymasa Polski.

Wkrótce po przewrocie majowym August Hlond został prymasem Polski odradzającej się po przeszło stu latach zniewolenia. Stał też na czele Kościoła w czasie zmagania z dwoma bezbożnymi systemami.

Po wojnie komunistyczne władze PRL prowadziły przeciwko Hlondowi oszczerczą kampanię zniesławienia.

Przybliżamy zatem sylwetkę prymasa, któremu Opatrzność powierzyła stery Kościoła w Polsce w czasie gdy budziła się ona do wolności i na czas jej nowego zniewolenia.

Szukamy odpowiedzi na pytanie, czy prymas Hlond sprostał wyzwaniom, przed którymi został postawiony.

Przypominamy też jego następcę - Stefana kardynała Wyszyńskiego, a w osobnym szkicu przedstawiamy diecezję gdańską w stulecie jej erygowania.

Jako że jest to numer czerwcowy wspominamy także o protestach robotników Radomia i o jego pacyfikacji. To z solidarności z tym miastem, z jego pokrzywdzonymi przez ekipę Gierka mieszkańcami, zrodziła się jawna opozycja antykomunistyczna.

Zachęcam do lektury czerwcowego numeru „Biuletynu IPN” o prymasie Auguście Hlondzie i najnowszej historii Kościoła i Polski.

Jan M. Ruman
redaktor naczelny
„Biuletynu IPN”

„Biuletyn IPN” nr 6 - w sprzedaży od początku czerwca w placówkach Poczty Polskiej oraz w księgarniach IPN.

Najwygodniejszą formą nabywania „Biuletynu IPN” jest [prenumerata](#). Daje ona pewność regularnego otrzymywania pisma, po niższej cenie i bez kosztów przesyłki.

Spis treści

August Hlond - prymas trzech epok

- Ks. Jarosław Wąsowicz SDB - Salezjański charyzmat prymasa Polski kard. Augusta Hlonda
- Daniel Szlachta-Leja - August Hlond i powstanie diecezji katowickiej
- Ks. Bogusław Kozioł SChr - Ucieczka czy powinność? Motywy wyjazdu z Polski kard. Augusta Hlonda we wrześniu 1939 r.
- Ks. Paweł Jasina SChr - Naród w nauczaniu prymasa Augusta Hlonda
- Elżbieta Wojcieszek - Prymas August Hlond wobec dwóch totalitaryzmów
- Ks. Józef Marecki - Wspólnie służyli Kościołowi i Narodowi. Kardynał August Hlond SDB i kardynał Adam Stefan Sapieha

Sylwetki

- Łukasz Podolak - Wspomnienie ks. biskupa Jana Niemca

Komentarze historyczne

- Daniel Gucewicz - Obrazki ze stulecia diecezji gdańskiej 1925-2025
- Jacek Żurek - Religia i polityka
- Małgorzata Misiak - Miłe miasto
- Zdzisław Parucki - Poznański Czerwiec '56 widziany oczami dziecka
- Arkadiusz Kutkowski - Radom '76. Sędziowie czerwcowi, dwa szkice do portretów

Rocznice

- 45. rocznica śmierci prymasa Stefana Wyszyńskiego
Rafał Łatka - Przeciw fałszywej normalizacji stosunków państwo-Kościół w latach 70.

Opowiedziane historie

- „Po raz pierwszy w życiu widziałem tak potraktowane miasto”. Radom '76 we wspomnieniach Mirosława Chojeckiego (1949-2025)

Książki

- Tomasz Szturo - Teologia słowa, czyli rzecz o Stefanie Wyszyńskim
Ks. Jerzy Sikora, *Pisarstwo Prymasa Tysiąclecia*, Warszawa 2020

[Poprzedni Strona](#)

